

İnsan ömrünün yaddaşlara iz salması, əbədiyaşarlıq qazanması yaş həddi ilə ölçül-məz. İnsan var ki, bir əsr yaşar, yaşadığı mühtdən, tərzdən asılı olmayaraq ömrünün bir mənə çaları belə olmasın. Dünyasını dəyişsə də yaşadığı ömürlə fərqləndirilməz; yeni varlığı da yoxluğu ilə eyniləşər. Yaddaşlarda heç olmazsa bir-iki nəsil xatırlanmayan ömür, ömür sanılmaz. Ancaq elə ömürlər də var ki, yaşam rəqəminin az olmasına rəğmən əbədiyaşarlıq qazanar: yaşam tərz, peşəsi, ziyası, səviyyəsi, qəhrəmanlığı, ən başlıcası insanlığı ilə.

Şəhid ömürləri isə əbədiyaşarlıq sayılır. Bahar ömrü ilə yalnız şəcərələrdə deyil, xalqın tarixi yaddaşında yeni tarix yazar, ürəklərdə məskunlaşarlar. Məhz belə igidlərdir - Əsəd Zeynallı və Aydın Bayramov.

Əsəd Arzumən oğlu Zeynallı - 1999-cu ilin avqust ayının 12-də Qəbələ rayonunun Seyidqışlaq kəndində doğulmuşdur. Orta təhsilini Seyidqışlaq kənd məktəbində almışdır. Halallıq, əməksevərlik, doğru-düzgünlük, qayğıkeşlik məhz Əsədə xas olan ən gözəl xüsusiyyətlər idi.

Bahar ömürlülər

Vətəninə, torpağına, xalqına bağlılığı özünəxas vicdani bir borc, insanın yaşaması üçün ən vacib amil sanardı. Gənc olmasına rəğmən düşünmə və davranış tərzini ilə həmyaşıdlarından seçilər, ailəsinə sevgisini vətənə olan sevgisi ilə birləşdirirdi. Elə bu xüsusiyyətləri də onu 2020-ci ilin sentyabrın 27-də başlanan Vətən müharibəsinə könüllü getmət üçün hərbi komissarlığa müraciət etməyə sövq etdi.

Azərbaycan Ordusunun əs-

gəri olan Əsəd Zeynallı Ermənistanın işğalı altında olan ərazilərin azad olunması uğrunda gedən döyüşlərdə hələ ilk günlərdən iştirak etmişdir. Suqovuşan uğrunda gedən ağır döyüşlərdə döyüşən Əsəd Zeynallı həmçinin Tərtər rayonu uğrunda gedən döyüşlərdə qəhrəmanlıqla döyüşmüş və oktyabrın 13-də şəhid olmuşdur. Şəhidin nəşi itkin kimi uzun müddət axtarılda olmuş və tapıldıqdan sonra doğulduğu Seyidqışlaq kəndində dəfn olunmuşdur.

Ölümündən sonra "Vətən uğrunda", "Cəsur döyüşçü", "Suqovuşanın azad olunmasına görə" medalları ilə təltif olunmuşdur.

Əsəd təkə ailəsinin deyil, vətəninə sevən hər kəsin qəlbində yeni tarix yazan bir igid kimi əbədi yaşayır.

Aydın Mətləb oğlu Bayramov - Qəbələ rayon Əmirvan kəndində anadan olmuşdur. Orta təhsilini I Qarabağ Müharibəsi şəhidi Yadigar Vəliyev adına Əmirvan kənd məktəbində almışdır. Orta təhsilini başa vurduqdan sonra həqiqi hərbi xid-

mətə getmiş və Qusar rayonu hərbi hissəsində kəşfiyyatçı kimi başa vurmuşdur. Hərb sənətini əsil igidlik, kişilik məktəbi sanan Aydın Bayramov hərbi olmaq, vətəninə xidmət etmək arzusunda idi. Torpaqlarımızın işğal altında qalan hissəsinin azad olunması, yağmalanan və xarabazara çevrilən şəhər və kəndlərimizin abadlaşdırılması, məcburən köçkün olan ezoğullarımızın öz obalarına qaytarılması onun üm-də arzusu idi. Vətəninə "vətənsizləşmənin" onların qəlbində, qaçqın titulu adlarının önündə yer alması Aydını qəlbən ağrıdırdı. Torpaqlarımızın azadlığı və bu yolda əsil Azərbaycan vətən-

daşı kimi döyüşərək bütöv Azərbaycan uğrunda mübarizə aparmaq onun başlıca arzusu və məqsədi idi. Məhz ona görə də herbçi oldu...

Aydın Bayramov 2016-cı ildə Aprel döyüşlərində kəşfiyyatçı kimi iştirak etmişdi.

2020-ci il sentyabrın 27-də başlanan Vətən Müharibəsi zamanı Murovdağ, Talış kəndi, Ağdərə istiqamətində gedən döyüşlərdə döyüşmüşdür. Şücaətli döyüşçü Aydın Bayramov oktyabrın 9-da Ağdərə uğrunda gedən döyüşlərdə şəhadətə qovuşmuşdur. O, Əmirvan kəndində dəfn olunmuşdur.

Polad əqidəli, Azərbaycan Respublikasının Milli Qəhrəmanı Polad Həşimov yolçusu, özünə məxsus vətən sevgisi olan bir Azərbaycan vətəndaşı, igid herbçi, Azərbaycan Ordusunun mətin və iradəli, qorxmaz kəşfiyyatçısı Aydın Bayramov həmişə yaddaşlarda yaşayacaq. Əbədiyaşarlıq qazanan Aydın ölümündən sonra bir çox medallarla, o cümlədən "Vətən uğrunda" medalı ilə təltif olunmuşdur.

Bahar ömürlü şəhidlərimiz! Məkanınız cənnət olsun!

Şəhla XƏLİLQIZI,
Qəbələ şəhəri

Dəli seləm, kövrək bulaq...

Kiçik bir əşyanın itkisi insan-da intizar asılılığı yaradır; itirdiyini tapmaq üçün həmişə, hər yerdə gözü axtarır və illər keçsə belə o itiriləni bir zaman tapacağı ümidi ilə yaşayır. Ümid onu yaşadır. Ancaq itirdiyi əşya zəhməti bahasına olarsa, o zəhmətinə heyf-silənərək xatırlayır və atdığı hər addımda, yaşadığı hər məkanda itirdiyinin izlərini düşünür...

Əgər insan əzizini itirirsə daha çox yanğı ilə acıyır və bir müddət sonra bu itki yarası da "qaysaq" tutur. Torpaq "sərindir" və insanı sakitləşdirər, torpaq belə yaraların məhləmidir deyə deyə insan əzizini torpağa "tapşırır" və zaman-zaman həyatına davam etmək üçün bu itki "yarasını" yaddaş və xatirə "ekranına" yerləşdirir. İllər keçdikcə adiləşir, təbiiləşir bu itki... Yalnız və yalnız elə bir itki var ki... Bu nə adiləşər, nə də xatirələrə, yaddaşlara köçərək insan qəlbinə sakitləşdirər: Bu - şəhid itkisidir, ömrü həmişəbahar, arzuları gözlərində donaraq bir daş ömrü yaşayan şəhid... ölməzliyi ömür seçən şəhid... Qanı ilə torpağını vətən edən şəhid, tarixi tarixləşdirən şəhid... Vətən məfhumunu ömrü ilə dəyişərək şəhid adını, şəhid sözünü dəyərləndirən, əvəzolunmaz qiymətləndirən varlıq...

Şəhadətə qovuşanların valideynləri həmişə yaşar övladlarının sayəsində həmişə ruhsuz bir bədən sahiblərinə çevrilirlər. Həmişəbahar ömürlü övladları insanlığın zirvəsinə ucalıb şəhadətə qovuşandan sonra o ucalıq, o zirvənin bəyazlığı şəhid valideynlərinin saçlarına, qaşlarına, kirpiklərinə qonar... Zirvədəki qar və günəş isə bir-biri ilə tərs

təmasda olaraq qəlblərdəki yaşam mücadiləsinə çevrilir. Buza dönmüş ürəkləri günəş şəfəqləri isidə-isidə onları "döyünməyə" zirvə fəthlərinin yarım qalmış ömürlərinin "daş dövrünü" qranit və polad dövrünə çatdırmaq üçün onlara "yaşam vəsiqəsi" qazandırar, ağrı-acılarına qürur və məğrurluq "libası" geyindirərək həyat mücadiləsi verir. Yarım qalmış arzular öz məcrasını dəyişsə də həllini dəyişməz, sadəcə bu arzuların icraçıları dəyişər: qara ilə ağ rəngin bir-birinə uyğunlaşdığı bir taplo şəklində yaşar. Bu - şəhid valideynləridir. Onlar "daş" ömürlülər, əbədiyaşar yaşam qazananların "buz və ocaq" timsallı ürək sahibləri olan doğmaları, əzizləri...

Nə qədər ki Vətən var, nə qədər ki Torpaq var, onları canından çox sevərək qanı ilə, canı ilə yaşadan, əbədiyyən var edən əbədiyaşar ömürlü şəhidlər də var və var olacaqlar!.. Çünki onlar Vətən fədailəridir.

Arzularını, isteklərini yalnız bir Vətən məfhumu ilə əvəz edərək tarixi tarix edən, xalqını xalq edərək məğrurluq və Zəfər simvolunun yaradıcıları olan şəhidlər!

Düz 3 ildir ki, yaşadığı ömrün hər gününü, hər anını övladıyla

"övladsız" yaşar Faiq ata, Dilruba ana!.. Sübh açıldıqca göy qübbəsindəki ağ duman selindən "ağ xalatl" - sağlamlıq keşikçisi övladını arayar. Bəlkə dumanlar ağılığında oğlunun siuletini belə görər deyər.

Günəş dağlar arxasından boylandıqca onun şəfəqləri qəblərinə axan göz yaşlarını qurutmağa çalışır. Günəşə baxıb övladlarının onlara gülümsədiyini sanar şəhid valideynləri - o cümlədən Faiq ata, Dilruba ana... Bəlkə də ağ dumanlarda axtardığı "ağ xalatl" övladının günəşin qızılı şəfəqləri ilə libasını dəyişərək onların qəlbinə bir istilik, bir işıq bəxş etdiyini düşünərlər. Axı humanist böyütmüşdürlər Aqşin balanı... İnsanların sağlam və xoşbəxt həyat tərzinin simvolu idi Aqşinimiz. Ömrünün baharını əbədləşdirən Vətən oğlu... Sadəliyi, təkmini, qorxmazlığı, sevgini, qüruru, məğrurluğu, bir sözlə, paklıq və humanistliyin vəhdətini tam xarakterində cəmləşdirmiş biri idi Aqşin! Bu onun baxışlarından; həyatda görməsək belə, mənə çaları ilə zəngin olan üzünün insana müsbət aura bəxş etməsindən, ürayinin baxışlarıyla birgə insanı sakit-sakit, mənən "danışdırmasından" da hiss olunur. O baxışlar onun xa-

rakterini ona zillənən gözlərə, duymaq istəyən ürəklərə apaydın oxudur bir igidin həyat balladasını, həyat simfoniyasını... Şücaət dolu insanlıq epopeyasını... Hər dəfə həyata qaytardığı, sağlamlığını bərpa etdiyi insanlar onun əvəzolunmaz sənət, peşə əsəridir. Bu "əsərlər" isə bədii yazılmış deyil, Allahın əmri ilə yazılan cismani əsəridir!.. və "cismani" əsərlərin qəhrəmanları tarix yaddaşı ilə bərabər şəcərə yaddaşında da onu yaşadır. Müharibə sözünü cılızlaşdıran bir ömür yaşadı Aqşin-həkim-şəhid ömrü...

Aqşin Faiq oğlu Ənvərli 1994-cü ildə, oktyabrın 10-da Qəbələ şəhərində doğulmuşdur. 2001-2012-ci illərdə şəhid N.A-payev adına şəhər 4 sayılı orta məktəbində təhsil almış, 2012-2018-ci illərdə isə Azərbaycan Dövlət Tibb Universitetində ali təhsil almışdır. O, 2018-ci ildə tibb xidməti leytenantı rütbəsi ilə Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin Naxçıvan şəhərində yerləşən "N" sayılı hərbi hissəsində xidmətə başlamış, bir müddət sonra isə Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrin Tibb Xidmətinin reisi vəzifəsinə təyin edilmişdir.

Azərbaycan Ordusunun leytenantı olan Aqşin Ənvərli 2020-

ci il sentyabrın 27-də Azərbaycan Silahlı Qüvvələri tərəfindən Ermənistanın işğalı altında olan ərazilərin azad edilməsi üçün başlanan Vətən Müharibəsi zamanı Cəbrayılın, Fizulinin, Qubadlinin, Şuşanın və Xocavəndin azadlığı uğrunda gedən döyüşlərdə yaralanan herbçilərə yerində yardım edərək onların yaşamağına səbəb olmuşdur. Özü isə mayın 6-da Hadrutun azad edilməsi zamanı şəhid olmuş və ata yurdu Xırxatala kəndində dəfn olunmuşdur.

Ölümündən sonra dövlətimiz tərəfindən bir neçə medallarla, o cümlədən "Vətən uğrunda" medalı, "Azərbaycan Bayrağı" ordeni ilə təltif olunmuşdur. Aqşin döyüşlər zamanı səngərdə olarkən "baş leytenant" rütbəsi almışdır.

Ölümsüzlük məfhumunu yalnız vətənpərvər və milli-mənevi cəhətdən zəngin insanlar tam mənada anırlar və qiymətləndirirlər. Elə bu ölümsüzlük də şəhid valideynlərini yaşam məcburiyyətinə məcbur edən bir kodedsdir.

Aqşin kimi - yaşadığı 26 illik ömrün hər gününü hər yaş dövrünə uyğun, insan kimi insan olaraq yaşayan bir igidin valideynləri dağ əzəməti ilə yaşamaq, onun arzu və xəyallarının gerçəkləşməsi üçün güc və qüvvət taparaq həyata davam etməli, cəmi şəhid valideynlərinə dözümlü örnəyi olmalıdır. Axı Aqşin də həmişə insanların sağlamlıq və həyat keşikçisi olmuşdur. Dahi şair Məmməd Araz şəriyyətinə deyilir;

Qar olmasa, sel olmasa bulaq da olmur, Dəli seləm, kövrək bulaq...

Hər həzin bulaq səsinde, hər coşğun dağ, çay selində Aqşin yaşar. Hər bulaq zümzüməsi onun səsi, hər bulaq mənbəyi onun həyat davamı...

BİBİXANIM.